

Відродження

ЩОДЕННА БЕЗПАРТИЙНА ДЕМОКРАТИЧНА ГАЗЕТА.

Ч. 169

Субота 26 (13) жовтня 1918 року.

Рік вид. I.

Умови передплати на місяць 10 карб., на 3 місяці 30 карб., Передплата приймається кожного числа місяця; за зміну адреси 50 коп.

Умови друкування оповісток: На 1 сторінці 3 карб. на 4 сторінці 2 карб.—за оди рядок і шпальту за кожний раз. Особам, що шунують працю 2 карб. за 8 рядки за один раз.

Адреса редакції і адміністрації: Київ, Театральна площа № 48А, телефон 57—16. Редактор приймає від 1 год. до 2 год. Секретарі від 1 год. до 8 год. Контора відкрита від 9 год. до 3 год.

Читайте газету „Відродження“.

- Відродження** — перша велика українська газета на Україні.
- Відродження** — безпартійна демократична газета
- Відродження** — всебічно освітлює життя України
- Відродження** — стоїть за розв'язання рідної держави України та добробут населення.
- Відродження** — стоїть за розумне переведення в життя аграрної реформи і наділення селян землею.

- Відродження** — обстоює рідну мову і рідну школу
- Відродження** — стоїть за економічні та політичні реформи
- Відродження** — найкраще поінформована газета
- Відродження** — має власних кореспондентів в усіх видатних місцях України та Європи
- Відродження** — періодично дає ілюстровані додатки

Відродженні постійну участь приймають: В. Бурлака, А. Воймаровський, Н. Вишавит, П. Гай, І. Івко, свящ. А. Гриневич, проф. О. Грушевський, проф. В. Дублицький, ф. Дудко, Д. Должиківський (Львів), М. Залізняк, Я. Закін, А. Ковалевський, М. Нічур, Я. Кошиць, М. Коняцький, Мик. В. Левицький, Модест Левинський, Г. Ансенко, П. Михайлович, В. Мурський, М. Мамонтів, О. Одесь, М. Понурій, П. Повний, проф. М. Сумцов, М. Срібляський, Н. Стеценко, Е. Сокоянч, проф. А. Хомик, Гр. Чуприцька і ин.

Адреса редакції і адміністрації: Київ, Театральна площа № 48А, телефон 57—16. Редактор приймає від 1 год. до 2 год. Секретарі від 1 год. до 3 год. Контора відкрита від 9 год. до 3 год.

Умови передплати: на місяць 10 карб., на 3 місяці 30 карб. Передплата приймається кожного числа місяця; за зміну адреси 50 коп. Редактор-видавець П. Г. Повний.

Центральне Бюро передплати на всі українські газети і журнали, що раніш містились в комітетській Центральній Раді, після минулих руйн і розрухів і знов розпочало свою діяльність. Бюро безпосередньо зноситься з закордонними українськими часописами, а на місцях по Україні має густу сітку власних агентів. Прийняті в передплату гроші, Бюро негайно передає до контор часописів. Комісових 5 проц. за Бюро відповідає Редакція журналу „ШЛЯХ“. Адреса: Київ Мар.-Благовіщенська, 123, пом. 20 ред. жув. „ШЛЯХ“ тел. 50-59. Відділ Бюро в Києві: 1) Фундулівська, 19 Книгарня. 251—

ОБ'ЯВА.

Прошу всіх перебуваючих в Великому місті (особливо бушних військово-служачих) і маючих відомості про большевиків—звернутись до відповідного відділу гол. упр. ген. штабу (Ванківська 11) во всі дні, виключно святочних, між 12 і 4 дня. 1482

Винницький союз споживчих товариств.

Винниця, Воззальна площа, вл. дім. ПРИМАЄ ВКЛАДИ

І платять по нам такі проценти:

- а) по нестроковим і на строк до 6 місяців 6%
- б) на строк од 6 до 12 місяців 7%
- в) на строк од 1 року і більш 8%

Союз об'єднує 350 споживчих товариств. Союз має власного нерухомого майна і капіталів більше, чим на один мільйон (1,000,000) карб. Загальна відповідальність членів союзу по справах союзу досягає 2-х мільйонів (2,000,000) карб. За збереження вкладів союз відповідає всім своїм майном і капіталами. Гроші можна внести прямо у Винницький споживчий союз, або в сільське споживче товариство, яке состоить членом союзу, а вже товариство внесе ті гроші в союз. Вкладчу союзу видає именну вкладну книжку. 162

ПОДІЛЬСЬКИЙ

„СОЮЗБАНК“

(Винниця, Поділля) з загальною відповідальністю 50,000,000 карб. переводить всі банкові операції. Платить по вкладам 4—6%.

Півкулі і мапи України

а також великі українські кооперативні плакати в 3 фарбах розмір 12 x 15 верш.

- «Ідіть в кооперацію».
- «Громада великий чоловік».

Ціна на кращому папері 1 карб. — на гіршому 80 .

В великій кількості можна замовляти в книжковому складі Полтавської спілки споживчих товариств. 1556

Державний Народний Театр

Троїцький Дім В.-Васильївська вул.
Сьогодні 26-го: 1) Приїзди, 2) Вечерниці. 27-го: 1) Чорноморці, 2) По Ревнії. Квитки продаються. Початок рівно о 8 год. веч. Директор і відп. режис. П. К. Саксаганський.

ДРУГИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР.

Український театр під орукою М. Садовського. Сьогодні 26 жовтня: Бурлака драма 5 д. Карпенко-Карого; 27 жовтня: Безталанна; 28 жовтня: Невольники. Квитки продаються з 11—2 дні і з 5—9 г. в. Початок в 8 год. веч.

БОЛЬШОЙ ТЕАТР „МИНІАТЮРЬ“

Фундулівська вул. № 5. Сьогодні 2 серп. Начало в 8 и 10 ч.

ГАСІРІЛЬ Юрія Морфасси.

Утре невесты. Петроградск. бал. Ш. Я. Численкова при уч. прима-бал. В. М. Гавриловой. ВЕНГЕРСЬКІ ТАНЦІ. М. Н. Бемеръ Franz Romahn. П. Б. Берисовъ и Д. А. Задольскій. Николай Гриневскій.

В непероджит. времени 3 гастрольних вечера невесты. режиссера Государственного театр. и драматурга Н. Н. Евреинова.

Економично-административний Інститут.

Київ, В.-Васильївська 25, пом. 13. Прийм прохань продовжується. Лекції починаються з 25-го жовтня. Канц. відч. від 11—2, 5—7. 1370

Завтра 27 жовтня в залах Українського клубу Четвертий Великий Концерт.

Приймають участь артисти Київської Опери: Кітенович, Пейровська, Труффі, Мінніна і Філіппович Кобзарь Давидо Щербина, хор. т ва „Батьківщина“

Після концерту ТАНЦІ

Нові програми

для вищих початкових шкіл на 1918/19 шк. рік друкує Подільськ а губ. земськ а управа, програми затвержені мін. освіти. Ціна 2 карб. Заповнення надіслати видавничому відділу. Потрібен задаток. Книгарням звичайна знижка. 1521

ТОРГИ.

Полтавська спілка споживчих товариств, пропонує особам, бажаючим прийняти участь в конкуренції по збудуванню кам'яного будинка-готеля об'ємом 530 кв. сан. на території спілки, подати в 31 жовтня до 12 год. дня (нов. ст.) свої заяви з цінами, згідно технічним умовам та чертежам, котрі можливо бачити щоденно від 10—3 год. дня в технічній відділі, в місті Полтаві, на розі Стрітенської та Шевченківської вулиць. Правління. 1553

ТОРГИ.

Полтавська Спілка Споживчих Товариств пропонує особам, бажаючим прийняти участь в конкуренції по збудуванню нахотачної фабрики на 350 людв махорки в суші при 8-ми годинній праці, представити до 30 жовтня ц. р. нов. ст. свої заяви з цінами на всі роботи, згідно технічним умовам, котрі можливо бачити щоденно від 10—3 год. дня в технічному відділі Спілки, в місті Полтаві, на розі Стрітенської та Шевченківської вулиць. Правління 1554

Книга, 26-го жовтня 1918 р.

Історія української державної творчості вступає в нову фазу. Полагоджену міністерську кризу треба уявляти як переломову, як графу двох межуючих із собою фаз розвитку української державної ідеї.

Огляньмося на попередні дві, щоби мати змогу із досвідів минулого намітити перспективи майбутності.

Державна українська ідея була до початку великої російської революції 1917 р. тільки в сфері ідеології теорії, не маючи змоги проявитися на зверх практично. Тільки з поваленням монархизму в Росії починається зараз же практичне переведення в життя тих ідеологічних тез, котрі розроблені були українською політичною думкою, матеріалів для якої давала багата історично-політична традиція українського народу.

Ніхто не може сказати, що в цій історично-політичній традиції в стремліннях до ідеалів майбутності українського народу можна знайти елементи людоненависті, асоціального ексклюзивного націоналізму, який ставить передумовою поневолення других націй, який на національній руїні других націй будує своє власне національне щастя. Навпаки. В історичній українській традиції ніхто не знайде суперечності з вселюдськими ідеалами волі, братерства й рівності всіх людей і всіх націй перед правом. Що більше наш народ з давніх давніх відзначається м'якістю, виврозами, пошаною до чужої індивідуальності, національною і релігійною толеранцією.

І дійсно вступлення українського народу в активне політичне життя, — цілий рік 1917 — це одна з найславніших сторінок вашої історії, сторінок, які золотими буквами вишиє в свою книгу історія людства.

Перша фаза нашої державної творчості — це фаза смілих планів і смілих думок, які зараз же український народ почав переводити в життя.

Поклоняючись ідеалам мирного життя і культурного співробітництва українська нація влилася в федерацію всіх народів світа. В тому вона навіть ідею політичної самостійності уважала за людозневажливу і во ім'я вселюдських ідеалів відкинула її, прийнявши ідею федерації.

Тверда школа життя навчила українську націю, що цей ідеал майбутності, де всі нації світа будуть творити одну дружню сім'ю — не тільки романтика, бо нас, мрійників і фантастів, нас романтиків можуть пожерти як в минулому імперіалістичні вовки. Ця тверда школа навчила нас, що поки що люди для себе не браття, а вовки, які пойдом їдять один одного. І тому треба боритись, а навіть є обов'язком боюватися, бо ж годі з до крайності цосушеного альтруїзму дати себе в їсти як націю.

То як на побороення федеративної ідеї самостійницькою треба дивитись як на вислід національної самооборони, а не як на вислід вузько-національних імперіалістичних тенденцій українського народу.

Ідучи в своїм самовизначенні до загальнолюдської єдиної братерства, волі й рівності, український народ почав провадити в життя національну-персональну автономію для тих національностей, які з давніх давніх жили серед нього. Національності ті, одна загукана доволітною неволею й переслідуваннями за свою релігію, друга зпосована давніми національними привілеями, — не могли стати на висоті нової політичної думки, й тому, приймаючи права до себе, не хотіли признати такого самого права за українським народом.

Ліпаючи на боці помилки соціальної політики, які призвели до упадку першу українську владу, національна політика цього першого уряду взяла цілком правильний курс, згідний з вимогами сучасної всевітньої демократії.

Саме ці помилки в соціальній, особливо в земельній політиці, яких допустився доквітневий український уряд, призвели до того, що владу взяли в руки елементи занадто праві й занадто реакційні. На Україні таких реакційних елементів, щоби мали опріч того українську національну закраску, немає, і тому ми бачили, що новий уряд, який зложився з початком травня і який саме тепер уступив, до помилки в соціальній, долучив також помилки в національній політиці.

Ціла політика попереднього уряду зводилась до одного завдання: зліквідувати всі здобутки демократії, які винесли на верх хвилі революції, так ті здобутки, котрі мали в собі здорові прозябці майбутнього розвитку, як також і ті, що їх проведення в життя показалося неможливим.

Так разом з законом про соціалізацію землі зліквідовано свободу слова й друку, свободу зібрань, національно-персональну автономію. До цієї ліквідації вживано прастарих засобів і методів, вироблених царсько-режимським досвідом, не добачуючи того, що саме ці методи призвели до упадку й до розвалу Росії, як великої держави.

І коли перші українські уряди викинули соціально-політичний маятник занадто в ліво, то по законам соціально-політичної механіки цей сам маятник силою безвладності мусів викинутись занадто на право.

Ми не хочемо тут нікого обвинувачувати, так як не можемо обвинувачувати пушений камінь за те, що він паде, підчиняючись законам загальної гравітації. Ми тільки хочемо підкреслити, що ті люди, які стояли на чолі попереднього уряду і які, подаючи записку десяти, намічували шлях ліквідації навіть тих національних здобутків, які українському народові принесли революція, інакше роботи не могли, бо вони виховались в відмінній історично-політичній традиції і тому мали відмінний політичний ідеал, ідеал держави, спертої на становах і класових привілеях.

Записка десяти — це кульмінаційна точка, до якої дійшов вираво викилений маятник. Від цього моменту починається спад маятника і цей спад означився урядовою кризою, котра тривала 6 днів і скінчилась шаленим помп. омисом.

До нового кабінету увійшло 7 „ділових“ представників великої земельної і промислової буржуазії і 8 представників української демократії.

Цей компроміс може принести дуже гарні наслідки для укріплення Української держави. Прийшло до зближення поміж тими соціальними групами і може впасть у власні інтереси великої буржуазії виховати її на правдивих українських громадян, які шляхом уступок із своїх чисто класових інтересів на рід демократії тим самим утримуватимуть своє власне становище в державі.

А це можливе тільки тоді, коли новий уряд буде триматись тої програми, яку намітив Національний союз і яку для сучасного менту сконкретизував голова Національного союзу, В. Вяниченко, в своїй розмові зі співробітником „Робітничої газети“.

Ось та програма:

„Національний Союз гадає, що всі міністри, які зараз увійшли в кабінет, дбатимуть, аби негайно переведена була аграрна демократична реформа, якої з такими муками віками домагається наше українське безземельне і малоземельне селянство.“

Аби в найближчий час в Українській державі залунав голос самого хазяїна — українського робітника і селянина, аби було скликано сойм на підставі загального, демократичного виборчого права.

А також, аби невідкладно приступлено було до утворення української армії.

Так само союз сподівається, що ті всі українці, і громадські політичні робітники, які були заарештовані безпідставно попереднім урядом, будуть негайно звільнені з в'язниць на волю до рідної громадської роботи. Особливо в становищі було друковане слово та і соціалістичні організації.

Національний Союз сподівається, що всі перепони новим кабінетом Українській державі, як і у волю слова, і друку, і зібрань свавільну цензуру.

Національний Союз сподівається, що кабінет сповістить громадянство про свою діяльність, яку в найближчий час виконуватиме. Коли наші надії і сподіванки сбудуться, то від нього українська демократія змирилася разом з нею і зміцніє наша державність“.

(Робітнича газета № 399).

Ми сподіваємося, що новий уряд оголосить декларацію. Віримо, що ця декларація буде що до змісту такою, як програма діяльності, яку на сучасний мент проголосив — Національний Союз.

Не треба пригадувати, що в тій декларації повинно бути підкреслено, що новий уряд стоїть на ґрунті української самостійної державності і консеквентно, українська мова повинна бути законом признана як мова державна.

КРИТИЧНИЙ НАРИС.

Микола Вороний.

„Душа моя —
Мов з кришталю
Мавзолей.
В ній весь мій скарб
Мрії, згулів, фарб,
Ідей.
Богині дар
Горять там жар,
Не згасал
А назва її,
Богині тії —
Краса“.

(„Мавзолей“).

В цих словах — характеристика творчості Миколи Вороного.

Оригінальний поет він.

Добриний... Хунавий...

В рукавичках...

Правда — в мавзолей невручно входити без білих рукавичок; але він не знімає їх і по-за мавзолеєм.

Настрої у нього змінюються — проте вони не відбиваються на мові, що завжди у нього коректна, витримана, чітка, свіжа.

В поезії його — не зустрінете різких рухів, бурхливо-вмивлого почуття, галасливих вигуків.

Все пересякнуте стриманістю, знов таки коректністю — звідси й вражіння: поезії в рукавичках.

З другого боку, це надає творчості Миколи Вороного якихсь нових рис, незнаних в українській літературі, або мало знаних.

Це прибавки.

Поезія — це релігія крас, це молитва, яка вихоплюється з душі поета, коли її есеєє искра божественного натхнення.

А релігія й її молитви — потрібують свого храму.

Поет — не блазень.

Це останній задовольняється балаганом, де він плаче й сміється. Виявляє своє ремесло.

Поет — творець.

Він мусить зоватися. Прислухатися до голосу творчості, до того, що сповнює „душу вічно невим і вічно зростаючим появом і побожністю: це — зоряне небо над нами й моральний закон в нас“.

Не варемно ці слова Емануеля Канта поет вів за motto до своєї книжки „В сяйві мрії“.

І зоряне небо й моральний закон — вони тягнуть від балагана.

Від юрби.

Від вулиці.

Вони провадять в храм для вибранців.

Для небагатих.

Для тих, хто розуміє Красу, хто вміє її молитися.

І треба визнати, що Микола Вороний має право на те, щоб служити своїй Богині-Красі, бо він — поет, бо він має свої мрії, свої згуки, свої фарби, бо він творить — уміє творити, бо уміє молитися.

„Ніхто й на мить

Не смів вступать

В цей мій храм —

Один вхожу

І там служу

Я сам“.

Мавзолей“

Сказано з погордою...

Але правдиво.

Так, він один знайшов давно загублений храм чистого мистецтва.

Він один пригадав давно забуті молитви.

Він один осяг рукавички.

Космос — ось що характеристичне в його творчості.

Ad astra — ось його натхненний поклик.

Туди, де горять „сім самоквіттів зоряного грона“, де сяють „високої й кришталеві“ зірки, що свіять „божю лампадою“, де „величність і неосякність безлічи зоряних світів“, де

...в сяйві мрії,

В'ються хмелем арабески,

Миготять камені, фрески,

Гомонять, бреньять пісні

Голосні

І сплітаються в гротески“.

(„Блакитна ланка“).

Ad astra, бо там живе краса.

Бо там тільки молитви не згучать брехмею й храм не виглядає крамницею.

Там царство мрії — а хіба в мріях не все прекрасне?

Там безмежність Космоса — а хіба в Космосі не все таємничо-величне?

Так, — краса в сяйві зірок, але й в просторі, що „прославсь до неба стелі“, й в ясиних соняшних проміннях, що „золотим дощем спадають“, і в плескоті „ізурудної, блескучої, в перлистою ніжною піною“ хвилі, й в осолорах, що „дого віти розгортають, тихо-тихо колісають буйні голови свої“, й в хмарах то поволотистих, то бурштинкових, то фіалкових, то поведястих...

Тільки той, хто розуміє, відчуває й бачить красу в природі, хто в молитовному захопленні скляє свою голову перед величністю Космоса, — може скласти гамма вічному.

Фінансово-економічні перспективи України,

IV.

Принципи.

Принципи на Україні зосереджено майже виключно на Катеринославщині.

Тут знаходиться єдине в 6. Європейській Росії велике джерело камінного вугля всіх гатунків. Катеринославське вугля залягає тонкими шарами на значній віддалі між окремими шарами, а через те добування цього вугля не може бути таким дешевим, як наприклад, в Краковсько-Сілезькому басейні, оскільки довший вугіль при нормальних умовах життя значно дешевше, наприклад, — бельгійського вугля, котре сприяло всім різноматій промисловості цієї маленької, але правдивої, а через те й багаті країни. Особливо великої кількості вугля в Донецькому басейні сподіватись не можна, хоча, як видно, буде виявлено нові запаси вугля в Гришинському і Краматорському районах. Перед війною тут добували вугля 1,5 мільярда пудів або 25.000.000 метричних тон на рік. Між тим Франція напередодні світової війни добувала коло 44 мільйонів тонн, Німеччина коло 275 мільйонів (разом з бурим вуглем), Ополучене Королівство—коло 270 мільйонів, Австро-Угорщина—53 мільйони (разом з бурим вуглем) і П. А. Сполучені Штати—коло 495 мільйонів, а невелика Бельгія 23 мільйони тонн. Хоч Україна, як видно, й могла б без особливого напруження вугляних багатств більше на 50—60 мільйонів тонн добувати вугля на рік, однак, ясно, що в цій ділянці її можливості порівняючи невеликі. Через це Україна повинна витратити свій вугіль дуже економічно й доцільно, чим значне промислові кола звернуться до гли, тим краще. А білого вугля у нас і Дніпровські пороги дадуть величезну адних сил.

Україні з камінним вуглем зовсім протилежною Україна в ділянці залізорудних, належить одне з найбагатших залізорудних копалин Російської імперії. В Кривому і Корсаківському і Катеринославщині, дуже гарної залізної руди в 1897 році було 6 мільярдів пудів, тепер же, після 20 років експлуатації, запасів криворізької залізної руди налічують 27 мільярдів пудів і, безумовно, по мірі розвитку життя цього району відкриються нові запаси, бо вже тепер є ознаки цього мінералу в околицях Кривого (проти Кременчука) і Верхне-Дніпровська. Хоч і відомі заклади магнетитового залізняка біля Корсаків-Моголів в Бердянському повіті в Таврії і розробляються дуже великі заклади дрібного бурого залізняка на Керченському півострові, однак, в найбільшому майбутньому треба числитись тільки в Кривим Рогом, як джерелом залізної руди для української металургії; керченська руда має в собі аршинник (меш'як) і не дасть металу високого гатунку. Криворізька залізна руда до війни в значній кількості вивозилась через Миколаїв в Сполучені Ко-

лівство і в Вестфалію і по залізниці в Польщу і в Сілезію. І в майбутньому нема підстав не вивозити цієї руди за кордон, бо запаси її величезні.

В недалекому сусідстві з Кривим Рогом біля містечка Н. ололя на Катеринославщині знаходяться значні заклади досить рідкого в природі мінерала, який є марганець, ліманної самосадкової солі по березі Чорного й Азовського морів, цілком забезпечують значно збільшений попит на цей мінерал.

Коло Микитівки на Катеринославщині розробляються заклади живого срібла.

Заклади вогнетривалої й фарфорової глини на Волині, Чернігівщині і Катеринославщині можуть бути основою для серйозної керамічної промисловости, котра дасть високого гатунку продукт.

Особливо сприятливі умови для розвитку петрибілі в великій кількості при виробництві заліза й криві. Хоч ця руда й потребує обогачення, однак, її можна вивозити за кордон, коли багата кавказька руда і в майбутньому буде йти за кордон з ввозним податком, котре тим не менше дозволяє їй конкурувати з бразильською та ост-індською марганцевою рудою.

У Вахмутському повіті є величезні заклади камінної солі високої чистоти. Ці заклади солі в зв'язку з досить значною кількістю керамічної промисловости в Вахмутському повіті на Катеринославщині.

Нарешті, в мергельних, крейдових і вапнових закладах, котрі, правда, знаходяться на периферії української землі, на Волині, Поділлі, Чернігівщині, Харківщині й Катеринославщині є багате джерело для розвитку в країні цементової й шпальної промисловости.

Україна не має матеріалу для виробництва сірчаної кислоти, котра є основою всякої мінеральної, хемічної промисловости, однак величезну кількість цього зможе одержати з Верхньої Сілезії, котра має величезний достаток цього продукту, що одержується при шварці цинка й олова (в рік сірчаної кислоти тут виробляють коло 250.000 тонн).

Таким чином гірні багатства України дають потрібну кількість вугля, заліза, живого срібла, марганцю, солі, соди, цементу, шкла, керамічних виробів.

Вракує: міді, цинку, олова, цинку, нікеля й рідких металів, котрих вживають для струментальної криві.

Немає сірки й нафти. Всі ці продукти Україна повинна одержати з закордону на обмін за продукти свого сільського господарства і почасті за залізу й марганцю руду, чавун, залізо, криві й хемічні продукти, котрі виробляються з продуктів сухої переробки вугля.

М. Крилицький.

Попередні українські кабінети.

Історична оцінка.

Із зміною кабінету варто пригадати його попередників на Україні.

На початку революції з'організувалась Центральна Рада, яка зараз же почала домагатись автономії. Коли це домагання було менше-більше сконкретизоване і сформульоване, виїхала в травні делегація Центральної Ради до тимчасового уряду в В. Винниченком на чолі. Делегація так таки нічого не добила. Садетсько-есерівський коаліційний тимчасовий уряд відкинув й ліміне домагання автономії України.

Однак в ті часи сила української демократії зросла і домагання автономії України було висунує на перші всеукраїнським селянським і військовим з'їздах, на які ухвалено перевести автономію України, не оглядаючись на центральний тимчасовий уряд. Цю ухвалу сформулював перший універсал Центральної Ради.

На основі першого універсалу повинен був скластись кабінет генеральних секретарів з 14 секретарськими портфелями.

Після першого універсалу приїхали до Києва представники центрального тимчасового уряду з початком червня 1917 р. в особах Керенського, Церетелі і Терещенка. Поміж Центральною Радою і цими представниками дійшло до згоди, на підставі якої ціла Україна (8 укр. губерній) мала творити одну адміністративну одиницю, на чолі з місцевим урядом. Розмежувати компетенції місцевого і центрального урядів мала спеціальна комісія при центральнім уряді, ввавши за підставу ці умови, які вироблені були Центральною Радою і представниками уряду.

Комісія, в склад якої входили переважно кадети (барон Нольде, Пешехонов і другі) зламала угоду. Кількість портфелів обмежено по п'яти, з чого для меншості застережено чотирі, під компетенцію українського автономного уряду віддане тільки п'ять українських губерній: Чернігівську (за винятком чотирьох північних повітів), Полтавську, Київську, Подільську і Волинську.

Інструкція, вироблена кадетською комісією, не могла здовольнити українського народу, однак Центральна Рада з тактичних мотивів згодилась на неї. Інструкція була змодифікована згодою між українською більшістю і меншістю в Центральній Раді, які згодились тільки на три місця в секретаріаті. Прийняття інструкції було зафіксоване другим універсалом, котрий впрочім не здобув серед українського народу такої популярности і не викликав такого ентузіазму, як перший.

В липні 1917 р. зформувався перший кабінет під проводом Винниченка. В кабінет увійшли з визначніших членів проф. Туган-Барановський, Мартос, Ковалевський Микола. Однак опріч затверджених центральним урядом генеральних секретарів вали свою працю незатверджені ним генеральні секретарі судівництва, військових справ, праці і пошти і телеграфів і торгів і промисловости.

Поета охоплює розчарування, роснука.

„Нічого... нічого... Ні цілу буйного,
Ні проміня сонця, ні усміху з неба,
Ні сна чарівного, нічого, нічого
Не треба!

Не сила, не сила! Бо рученька мила
Влила в моє серце отрути,
Мій рай оганьбдла... Не сила, не сила
Забута!...
(„Нічого“)

Любов стає Голгофою.
„Що там чорніє на путі?
Голгофа—і на ній марою виступає
Моя любов, реп'ята на хресті!“

Поета входить переслідує образ коханої—і на самоті, і на маскарадї, і на бульварі великого міста.

Він борється з цим образом, але не в силах його подолати.

Всі поезії—пересякнуті співами розбитого серця, й доводиться підкреслити особливу художню чутливість Миколи Вороного, що він в свій храм, де згучала небесна музика, не вніс нічого земного.

Що він на сонці не набував хмар, на квіти не насипав снігу, а на протору тиму моря не нагнав мряки, як це люблять робити українські поети.

Йо-у, як справжньому художникові, знає чуття міри, як, повторюю, знає й чутливість.

Він користується своїм правом говорити про те, що його квітло.

Але він і тут служить красі.
І тут знаходить прекрасне.

Згадуючи про ечі коханої,—говорять:
„Люблю ваш огонь і принаду...
Нехай ви зрадливі,—нехай!
Але ж я й люблю вас... за зраду,
За некле і рай“

(„Соренда“)

Земне й небесне—ось два мотиви, що згучать в поезіях Вороного. Що роблять всю музику його творчости.

Але не просто кохання, а *розбите кохання*—воно служить змістом його поезій.

„На бульварі“, „Нічого“, „Зрада“, „Твої уста“, „Ти не любиш мене“, „Ні, не забув“, „Flat“, „Легенда“ й інші—присвячені саме цій темі.

Люба пано, дайте руку...
Переп нами царство мрій,
Царство соняшних надій,
Фарб і образів і звуку...
Люба, пано, дайте руку.
Тако... Ви спустили віі,
Ваше серденько тремтить...
Тихо... мить, ще тільки мить—
І засяють ясні мрії...
Тихо... Ви спустили віі.

(„Фата моргана“)

Знов—білі рукавички...
Витраманисть,
Коретність...
В життя поета увійшла панна,
І його серцем опанувало чуття любови.
„В серці любе почування
Пшнним цвітом росцвітає,
І душа моя співає
Гімн шасливого кохання!“

(„На скелі“)

Але шастя мінливе.
Кохана зраджує й для поета починає життя, повне страждання.

„Зрада! Зрада! Воно
Це словечко одно
В моє серце вп'ялося гачками,
Влило в душу мою
Заразну течію
І стоїмо її хробаки!“

Зрада“)

Така гармонія ночі,
Легібно в височині
Сяють ласкаві, ясні
Зорі мов ягюлів очі
Ніжно сумні.

В світлі од шат проміння
Небо зіхає, тремтить—
Мліє таємна блакить;
Мисль на хвилях імлістях
Марить чи смить.

Бачаться, в тиші глибокій
Крилами має весна;
Мяло хвилює луна,
Деся в простороні ясній
Ледве чути“.

(„Sphärenmusik“)

Поезія—майже епічна в своїй простій красі!
Міло слів—багачко образів, багачко ясривности, багачко музики.

Небесної музики, як прозиває свою класичну поезію сам поет.

Акорди цієї Sphärenmusik чутні во всім творчости Миколи Вороного.

Вона приваблюють, захоплюють, тягнуть ад з'їгта. В одинокім храм поета, де він служать сам.

Але чутні й інші акорди в творчости Миколи Вороного, інша музика—музика серця.

Во єсть краса кохання.

Кохання—ось те друге, що характеризує творчість Миколи Вороного.

Кохання—стихія. Воно не рахується в голозом розуму, воно не визнає ніяких міркувань, воно не родиться в мрії. Прийшла мовіаома панна—й затремтіли струни в душі, загорілося серце бажанням.

Кохання—це те прекрасне, що дає Земля,
Молитва, но дає Космос.

Генерального секретарства закордонних справ тоді не було, але за те було секретарство справ національних, на чолі якого стояв О. Шульг.

Праця першого кабінету велася серед дуже тяжких умов. Центральної уряд, який започаткувався з одного боку в боротьбу з Корніловим, з другого з більшовицькою небезпечкою, не мав ні змоги ні часу займатись українськими справами і „забував“ асигнувати суми з державного банку на утримання української автономної влади.

Тому генеральний секретаріат мусів утримуватись на перших порах на кошти „національного фонду“ і тим самим позиція його ставала суцільно тимчасового уряду що раз то більше незалежною, а то там більше незалежною, що він мав незвичайно високий авторитет серед українського громадянства.

Паралельно з тим, як ріс авторитет українського уряду, падав в тій самій мірі авторитет тимчасового уряду в Петербурзі. „Государственнія совѣщанія“ в Москві і Петербурзі не могли поправити його становища. Врешті при кінці жовтня його повалило більшовицьке повстання. Таке саме повстання в Києві було здійснено без проливу крові, дякуючи тактові української демократії, котра в даний час тепер пірвала остаточно зв'язки з більшовицьким Петербургом.

Третій універсал, який проголосив Українську народну республіку, „не порвавши зв'язків з Росією“ ствердив тільки взаємовідносини сил і „злегалізував“ ті генеральні секретарства, котрі, хоч їх не допускала інструкція тимчасового уряду, все ж таки існували в новому складі.

Після того розпочалася творча робота генерального секретаріату в напрямі установлення ладу і порядку.

Випущено перші українські гроші, вироблено земельні закони і закони про національно-персональну автономію, виборчий закон до українських установчих зборів.

Більшовицький уряд тимчасом розпочав кроки в справі заключення миру з центральною державою. Генеральний секретаріат намагався з'організувати федеративну владу, котра мала би досить великий авторитет заключити мир. Це не вдалось і тому треба було проголосити самостійність Української народної республіки, бо знаходилася небезпека, що уряд Леніна і Троцького заключить мир від імені України.

Самостійність проголошено 7 січня, 1917 р. четвертим універсалом. Однак більшовики розвинули шалену агітацію проти Центральної Ради і генерального секретаріату. Ця агітація призвела до першої парламентської кризи. Розуміється, що більшовики в тій кризі не перемогли, але перемогли есерів, як партія лівіша від есерів і в той спосіб склався кабінет Голубовича.

Цей кабінет, тепер вже кабінет народних міністрів, мусів разом з Центральною Радою втілювати в Києві перед арміями і кулеметами Муравьова при кінці січня і вернувши допору разом з нашими теперішніми союзниками, військами, в початку марта до Києва, де розпочав свою діяльність.

Зрада завдала йому некла; некло—дало раю.
Це—не гра слів.

Образ коханої стає вже твором поета; його любить поет, не як людина, а як художник.

„Твій образ—то мій твір; я так його люблю, як той фанатик любить божество,

Що геть далеко десь, мов зіронка біла...
Я зустріти не жаю,—но хочу я розбити
Твір мрії моєї святих і в серці погасить
Огонь життя мого, мій рай“

(„Переспів“).

І чим більш абстрагує він образ коханої—тим більше відчуває самотності.

„Як тинь, я той привив самотний блукаю“—жаліється він. „Самотність, вірна подруга моя, іде за мною вслід, куди не рушу“.

„По-над морем, на бульварі я самотний походжаю“.

„На березі моря сажу я самотно“.

„Мою душу самотню пожерла галюга-нудьга“.

„Я у знемові лежу непорушно, один, самотно, без сил і дум“.

Іноді—один, два моменти—в ньому загоряється жадоба акції, руху, життя.

„Поки в серці є чуття,
Щоб кохатись і кохати,
Поспішайте від життя
Взяти все і все віддати“

(„Епіталама“)

Проте—цей заклик згучить не доказово.

Поет сам не вірить в нього. Він сам не бере від життя „всього“... Він не бере навіть малого...

„Нудьга, нудьга без краю й кінця“.

„Нудьга гнітить... Недуже серце скіле,—німа, холодна пустка у душі“ (де життя?). „Знемігся я... Морозом лиходійним мого життя прибите на цвіту, і я давлюсь в сплюскою безнадійнім у тьму пусту“...

І—нарешті—запачуєт

„Кудюю йти!“

Кабінет Голубовича пробув у владі два місяці, після чого Пан Гетьман поручив формування кабінету Сахо-Устимовичу, котрий цього зробити не міг, опісля П. Василенков, котрий уступив місце голови п. Лизогубові.

Перший кабінет п. Лизогуба сформувався остаточно в половині травня ц. р. і перебуваючи в своїм внутрішній не прийнятній черемі протривав до 18 жовтня ц. р. отже був у владі пів року.

Д. Х.

Московська професура і українське студентство.

Ще з початку революції серед українського студентства університету св. Володимира вивилася думка про організацію в мурях університету студентського наукового гуртка який в своїх досліджуваних обхопив би всі галузі науки, а особливо ті, що стосуються рідного краю... Але бурхливі події революційного часу не сприяли реалізації цих думок і тільки з поверненням до Києва Центральної Ради українське студентство вважало за організацію зазначеного гуртка. Під проводом українських професорів було улаштовано кілька лекцій і читань; українське студентство поставилося до цих починків дуже прихильно і з захопленням. Треба віддати українській професурі щире подяку—воно зуміло зацікавити науковою працею студентство й всі дані були за те, що студентський науковий гурток придбає значіння серйозного наукового закладу. Не приходить говорити вже про значіння зазначеного гуртка в національному вихованні української інтелігенції.

Гурток між иншим збирався розташувати досить числену бібліотеку, яка зараз лежить запорваною й пропадає зовсім марно, за браком помещання.

Зважалося би, що професура й адміністрація університету св. Володимира повинні були зразу висловити своє те чи инше відношення до цієї студентської організації і в ні якому разі не ставитись до неї так, як це вони зробили...

Щоб мати де розташувати свою бібліотеку гурток звернувся до університетської адміністрації з проханням відвести відповідне помещання... На це ректор університету затребував на затвердження статута товариства, зазначаючи, що як тільки статут буде затверджений негайно в відповідне помещання для бібліотеки буде введено.

Відмовити в помещанні для бібліотеки студентського наукового т-ва ні в якому разі і не можна було, бо приходилося бачити, як в мурях університету знаходили для себе притулок і різні „совдеки“, „кадетські бюро“ і инші організації.

Але тут то і почалися різні митарства...

Питання катастрофічне!
Служить Красі, служить сам, прислухається до голосу Космоса, бачать вічне—й раптом:
„Кудюю йти?“

Трапилось це завдяки тому, що поет не шукає. Не горить. Він занадто холодний, занадто володіє своїми чуттями.

Почуття активності йому не знане. На всій його творчості лежать відзнаки шляхетності, але пасивної шляхетності.

Поет може полетіти ad astra, але не буде знимати цих astra з неба. Може покохати, але не буде боротись за своє щастя. Може молитися, але не буде фанатизувати.

Він—поет-джентельмен.
В рукавичках.

Після мене, це—добре. Галаслива балаканна, який бракує широти, анібалова клятва, яким бракує віри, невмірні погрози, яким бракує сміливості—вся ця активна брахня, що характеризує майже все наше красне письменство—чи вона ліпше?

Микола Вороний зачинив двері старих традицій. Він порвав з ними.

Але чи створив инші?
Константування—не є цінність.

Для того, щоб відбити в своїй творчості музику неба—треба бути тільки поетом. Щоб змалювати—треба бути тільки художником.

Ще-то занести свої вражіння на папір або полотно.

Ще-то використати з того, що дано від Бога. Використати механічно.

А де своє?
Де те, що свідчить про кипіння, про шукання, про акцію.

Де те, що становить нові віхи?
Іх немає...

Старі—мита—зникаються.

Статут т-ва лежав в портфелі ректора майже півроку... На питання, чому статут не затверджено, українське студентство одержало таку відповідь: „Да знаєте этот устав написан очень коротко—не известно, какия ваша задача“... І таке инше „Подайте другой устав, боліе полный и мы вамь его через невольку утвердим и сейчас же дадим помещеніе подь бібліотеку и собранія“...

Зрозумівши, що нарешті через тиждень можна буде почати свою працю, українське студентство, не гаючи часу, пошло на затвердження другого статуту, де ясно зазначило завдання гуртка, його сили і все те, що взагалі потрібно зазначити в статуті кожної організації.

Але через тиждень представники студентства одержали таку відповідь: „Да знаєте статут, какь статут, но, профессоры по формальнымь причинамь требуют указанія, что намь профессоры будуть руководить вами, воть укажите это и мы вамь через недѣлю утвердимь статут и предоставимь помещеніе“... І таке ин.

Тут же було студентами приписано, кого з професорів запрошено стати на чолі студентського наукового гуртка і раді, що вже все зроблено, все що потрібно, студентство почало чекати затвердження, без чого не можна було не розташувати бібліотеки, не збиратись для заслухання докладів.

Через тиждень п. ректор почастивав студентство такою „пилькою“—„Да знаете профессура никакь не можеть согласиться сь такими широкими задачами, какия вы поставили передь собою. Воть немного смѣните вашь статут и мы вамь через недѣлю“... І таке ин.

Певно ще не один тиждень українському студентству прийдеться тяматись по мурях університету поки статут товариства не буде затверджено і наше студентство одержить змогу університеті св. Володимира надзнання й національної свідомості.

І от коли ми побачимо, що статут св. Володимира працює навка українських організацій, які з боку університету здають одну тільки прихильність українське студентське товариство не може самі. Цьому перешкоджає не те, що рогкий, чи те, що не було зазначено, хто руватиме науковою працею, а ті завдання поглиблення національного есвідомлення, що гурток поставив перед собою.

При цьому нагадуються історичні вигукки в цьому ж таки університеті св. Володимира союзу югоросів, на зборах якого ясно зазначалося, що „ми не потерпимо тут і навіть духу українського, що університет св. Володимира й надалі повинен бути джерелом „общерусской культуры в Малороссіи“.

І от коли з таким зв'язком приходить зтикнути в самостійній Українській державі, то не пера запятати, чи це нормально?

Ива. Г.

Є цілий шерг поезій, як—„На свято відарити пам'ятника Іванові Когляревському“, „На Тарасівій панахиді“, „Мерці“, „Грицькові Чупрені“ й т. д.

Я не можу уяснити собі, чим зв'язується ідея присутність в книжках Миколи Вороного?

Хіба що повчаючими мотивама?

Хіба що для того, щоб показати, як не треба писати?

Хіба що ще раз ствердити ту аксіому, що не всякий, хто співає про „феодала—тепер капіталіста“, „давнього фарисея—в професорському стамі“, „літтор-поліція“, „ад космополітичний“—може бути поетом, і що всякий поет—перестає ім бути, раз тягне свою творчість на „вулицю (а де ж храм?)“

Поезії на громадські мотиви—вони не до речі в творчості Миколи Вороного.

Крайня пора зрозуміти, що прокламація в стихах—завжди була, а й буде тільки прокламацією, а не поезією, як автор її,—тільки агітатором, а не творцем.

По при все те, творчість Миколи Вороного залишає свої найліпші ознаки, про які я говорив в горі.

Найголовніша з них—сполучення земного й небесного в одній меті—красі.

Красі вічного, як Космос і безоднього, як кохання.

Красі—поодинокій цінності поета, неодногокого його храма,

на дверях якого написані зо.отими літерами тільки два слова, що є й символом і ідеєю, надією й вірою—

ad astral

Олександр Немаловський.

В. К. Винниченко про новий кабінет.

Голова Українського Національного Союзу, в зв'язку з сформованням нового кабінету, заявив співробітнику „Робітничої газети“ слідує:

„Дуже поширена зараз чутка у пресі і серед громадянства, що наче-то кабінет, який оце склався, є кабінетом Українського Національного Союзу. Я, як голова мушу спростувати це і заявити, що це не відповідає дійсності. Національний Союз дійсно вживав певних заходів, щоб вплинути на новий кабінет в напрямку його демократизації і націоналізації, які так необхідні в інтересах народних мас і Української держави. Що-ж по діяльності утвореного кабінету, то Національний Союз буде до нього у відповідній осявній і за діяльність ніякої відповідальності на себе не бере.

Національний Союз гадає, що всі міністри, які зараз увійшли в кабінет, дбають, аби негайно передана була аграрна реформа, якої з такими муками військами домагається наше українське безземельне і малоземельне селянство.

Національний Союз доложит усіх старань, аби в найближчий час в Українській державі залунав голос самого хазяїна—українського робітника і селянина, аби було здійснено сойм на підставі загального демократичного виборчого права, а також, аби негайно приступлено було до утворення української армії.

Так само Союз сподівається, що всі ті українці і громадянські політичні робітники, які були заарештовані безпідставно попереднім урядом, будуть негайно звільнені з в'язниць на волю до рідної громадянської роботи. Особливо в неможливому становищі було друковане слово, та демократичні і соціалістичні організації.

Національний Союз сподівається, що і ці всі перепони новим кабінетом буде усунено і в Українській державі, як і в Європі, занавуть і воля слову, і друку і зібрань і знищено буде свавільну цензуру.

Національний Союз сподівається, що новий кабінет оновить громадянство про ту програму своєї діяльності, яку в найближчий час має виконати. Коли наші надії і сподівання справляться, то від цього українська демократія зміцніє, а разом з нею і зміцніє наша державність“.

Навемус парам...

„Навемус парам“—радійте люде:
Ледви—неледви прийшов між нас...
Та не питайте, що далі буде;
Завадто, бачте, непевний час.—

Коби дав Господь день перебути...
А завтра, завтра кат його зна!
Може проснемось в обіймах округи,
І в дикій хаос пірнем до дна.

Фортуна хитра, химерна панна;
Шлюб не хоче брати з ніким.
Щойно вмічалась, як зірка рання,
А тут нечайно щезла, як дим.

Щезла і тільки регіт лунає:
„Всі ви безумці, всі ви сліпці,
Кожний півбогом себе вважає,
Як тільки бреньке що в кулаці.—“

Тоді вже можна, так це здається,
Кого б не було гнути в каблук,
І все безкарно так проминеться,
І я не вирвусь з нічиїх рук“.

Оттак в повітрі регіт лунає...
Хто має уши чує його,
І своєю гордість-пиху ховає,
А хто і зараз—грозить: Го! го!

І не давниці—діло погане
Співати тонко, скромно—фіс-фіс—
Та так вже було і так остане...
Везильний тутки й Протофіс.

ис.

ТЕЛЕГРАМИ.

Вісти з Харківщини.

ХАРКІВ, 26-Х. Відбулось організаційне зібрання недавно утвореного банку, товариства взаємного кредиту. 27 жовтня урочисте відкриття банку.

Загальне зібрання Національного Союзу визначило потрібним негайно скликати Всеукраїнський з'їзд союзу Слобожанщини.

ХАРКІВ, 25-Х. Почався учет офіцерів, котрих сьогодні з'явилось багачко.

Союз домовласників, визнаючи удержання вартових за мале, ухвалив збільшити удержання з своєї коштів можн у на сто карбонація, (УТА)

Большевики в Катеринославі.

КАТЕРИНОСЛАВ, 24-Х. При українським корпусним командуванні відбулась нарада в справі охорони міста. Нарада має відомості, що містові не загрожує ні яка небезпека. Повітовий староста радив людяності Катеринославського повіту, де проходить залізниця, сформувавши загоми для охорони дороги. На організацію охорони міста, управа ухвалила накласти на торгово-промислові заклади особливу подать. В місті в'язались колишні соціалістські діячі. Арештовано Литвиненка, члена верховного центру й Саратова, котрі зробили маляра на мастиці Феданка, Носича червоноармійця Вєгота, котрий утік з Мєсовицями і Старушкіна члена розбійницької банди. (УТА)

Катастрофічне становище міста без палива.

ОДЕСА 24-Х. Відсутність палива загрожує Одесі зачиненням хлібопекарень, шпінталів і газень. Про таке ж становище повідомляють з міста Мозиря.

Звірства татар.

КАТЕРИНОДАР, 24-Х. Останні вісти з Баку стверджують про страшні звірства азербейжанських татарів при забранню міста. Нараховують найменше п'ятнадцять тисяч убитих вірменів. Зовсім знищено вірменську людяність Ермікенда. В Чорному місті в Балахадській лікарні перебито всіх хворих. Сестри милосердя й багато лікарів щоби уникнути звірств покінчили самогубством. В біженецьких захистках убито всіх жінок, дітей. Через смерід трупів не можна було ходити тиждень по вулицях. Коли б не заступництво німців, грузинів, що ховали вірменів, татари вирвали б усю вірменську людяність. Тифліські газети ваюни стверджують страшні повідомлення, вказують на систематичний характер. Різня тягнулась три дні. (УТА)

Одповідь Кубанщини.

КАТЕРИНОДАР, 24-Х. Відносно власті, що утворилась в Уфі, на нараді краєве правительтво зробило постанову: власть, котра утворилась в Уфі роз'єднана територіально з Кубанщиною, через що питання про відношення до неї краєвого правительтва не має практичного значіння. Краєве правительтво може визнати лишень таку власть, в утворенні котрої брала участь людяність Кубанщини. Через це, питання про відношення директорії знато з черги. Краєве правительтво вважає головніми завданнями південно-західних держав боротьбу з большевиками. З цією метою визнають потрібним утворити проти большевиків південно-західний фронт, для сполучення армій Кубанщини, Дону, України, Криму, Терек, Грузії, Вірменії, Азербейджана. Щоб утворити фронт, виробити спільний план операцій,—думают силикати нараду. (УТА)

Генерали Гуріо і Рузький

КАТЕРИНОДАР, 24-Х. Приїзві в П'ятигорська спростовують чутки про приїзд генерала Радко-Дмитрієва до Харбину. Генерал пробував в П'ятигорську, його замкнули большевики у в'язницю, як закладника. Арештовано також його синів і генерала Рузького. Оби два генерали хворі, особливо Рузький, здоровля котрого цілком надіралось. Рузький лежить під доглядом большевиків в лікарні. (УТА)

Грабін.

ТАГАНРОГ, 24-Х. В селі Верхнекринське вагата грабінників напала на маєток землевласника Чеканіна, грабінники вбили одинадцять членів сем'ї, троє поранені. (УТА)

Боротьба з большевиками.

На большевицькому фронті.

22 жовтня українські частини спільно з німецькими оточили с. Андрейковичі і Мішково. Не дивлячись на впертість, ворога було відбито з втрацями.

В с. Абражівці Новгород-Сіверського повіту большевики мобілізували юнаків і забрали з собою.

В районі Стародубу большевики стріляли по місту, але нашим вогнем їх було примушено замовчати. Банди, яка оперувала в районі Мішково налічувала в своєму складі біля 400 чоловік і мала 20 кулеметів.

З залізничного життя.

Нарада.

Харківський горнозаводський комітет на нараді останніми днями, заслухавши заяви представника німецької центральної комісії залізничної, про припинення відраджень чужоземного вугілля для залізниць західного району тільки через неуплату грош й за відрядження вугілл раніш, ухвалив докласти міністру шляхів, що по одностайній думці комітету при сучасних умовах, безумовне необхідно одержувати чужоземне паливо в розмірах, як і раніш, оскільки не можна бути певним, що збільшиться вивіз донецького палива при відсутності планомірного постачання залізниць змазковими, освітлювальними і під'їзничими матеріалами, чим більш яри не-

достаточній нормі, яка окремиється „Главнотопом“ для залізниць з загальної місячної норми вивозу донецького палива, яка норма не покриває навіть фактичного видатка залізниць.

Розгруження.

З огляду скуцнення вантажових вагонів на станції Катеринославі в 24 жовтня до повідомлення припиняється прийом від сусідніх залізниць всяких грузів малої швидкості.

Катастрофи з вантажів.

24 жовтня в 22 год. 50 хв. на 94 верстах на перегоні Фастів—Сорочий Брод ставилась катастрофа з прудкою Катеринославською залізкою № 1.

Розбито 4 члєських вагонів, 1 багажний. Поражено 24 чоловік, з них 8 тяжко. Вбито 13, але це не всі і розкопки провадяться. Ведеться слідство.

Під Катеринославом ставилась катастрофа з залізкою № 3м. Вбито 1, поранено 9.

24 жовтня в 8 годині 5 хв. ранку вагон № 318 по причині свого швидкого проїзда станції, аби уникнути зустрічі з вагоном № 13, на пересіченні колій стрілочним бував направлена в тушки, де не змогла зупинитись. Розбито зовсім 15 вантаж. вагонів і 4 uszkodжено. Колія заруджена.

З Лівобережної залізничі.

Лівобережна залізниця залишилась зовсім без палива. По цій причині в 25 жовтня зменшується на сажирський рух. Як в Харківського також і Київського порайонних комітетів Лівобережних залізниць формує маршрути склади вільних вагонів і відправляє їх при окремих агентах в Донецькій басейні за паливом добути Лівобер. заліз.

Цей надзвичайний захід може дати задовольняючий наслідок, в тому випадку, коли склади, які відправляються, будуть пропущені там і навад Слобідською, Північно-Донецькою та Запорожськими залізницями маршрутним порядком. Коли ж вагонів не будуть пропущені, залізниця буде примушена зовсім перервати всякий рух.

Одміна вагонів.

З огляду на те, що запаси палива цілком втрачені, починаючи з 25 жовтня вагонів №№ 5 та 6 на участку Чернігів—Крути одміняться.

З цього ж приводу одміняться вагонів №№ 5 і 1-й безпересадного зв'язку Київ—Гомель на участку Київ—Вахнач.

З кооперативного життя

Подана Дніпросоюзі.

Дніпросоюз отримав такого листа:

„Хвальне Товариство!

На завад Мануйлівської робітничо-селянської просвіти на Катеринославщині домогтися збувати власну хату,—першим одгукнулось Ваше Товариство пожертвувавши 5000 карб.

За цю щирю жертву, за це підтримання нашої просвіти в тяжку годину, Мануйлівська просвіта висловлює найсердечнішу подяку високошановному товариству „Дніпросоюз“. Крім чисто матеріального прибутку, наше товариство придбало певність, що його скромна праця оцінюється тими, хто стоїть на ґрунті культурного відродження нашої страдницької України, її незалежності й добробуту українського працюючого люду. Ми—певні, що загальними силами здобудемо кращу долю і що доля наша не згине поки на чолі нашого національного руху будуть стояти такі міцні організації, як хвальне товариство „Дніпросоюз“.

З глибокою пошаною

Голова українського товариства „Пресвіта“ і селі Мануйлівці Нюемосковського повіту (підпис)

Німецька кооперативна і Дніпросоюз.

Центральний німецький союз снєжничих союзів у відповідь на листа Дніпросоюзу в справі обміну кооперативними виданнями і навізання ближчих зносин пише: „З подякою стверджуємо одержання Вашого листа. Сповідіаємо, що хочте ознайомилась з його змістом. Надсилаєм Вам „Інтернаціональний Бюлетень снєжничих союзів“. З інших видань можемо пеки що надіслати „Огляд снєжничих товариств“, але по війні надішлемо величезні збірники. Надсмілку періодичних видань Вашого союзу щиро вітаємо. За Ваше дружне запрошення дякуємо, але завітати не маємо змоги, сподіваючись в той же час, що Ви навідаєте Німеччину, як дорогої і вельми бажані гості. З надією, що в найближчому часі прийде мир, який дасть нам можливість товарисько-кооперативні зносини довести до належного розміру, зостаємся з товариським привітом віданням Вам Генріх Кауфман“.

Резолюція Катеринославських кооперативних об'єднань.

В зв'язку з питаннями про діяльність продовольчих органів нарада Катеринославських кооперативних об'єднань прийняла такі резолюції:

1. В утворенню інших органів, які б мали прийняти на себе обов'язки, що лежать досі на продовольчих органах, немає жадної потреби.

2. Всі заготовочні функції повинні виконуватись міністерством продовольчих справ за безпосередньою участю кооперації в особі її обласних і центральних (організацій) об'єднань.

3. Функції розподілення повинні бути надані виключно кооперації.

4. Міністерство продовольчих справ самостійно не провадить жодних заготовочних операцій. Основне завдання його полягає в тому, аби утворити необхідні умови: транспортні, митні, торговельні, кредитові, при яких кооперація могла б в більшому масштабі провадити заготовку і розподілення.

5. Де обміривання і розв'язання всіх питань, зв'язаних торговельними і договірними зв'язками з іншими державами, також з загальною, в нормальних розподіленнях і установах мін на предмет першої необхідності, кооперація в особі її центральних і обласних організацій притягується міністерством продовольчих справ з правом рішучого голосу.

Подаючи зазначені резолюції на розвагу Центральному Українському кооперативному комітету і всіх кооперативних об'єднань, як якісні основи для участі кооперації в справі розподілення, президиум зборів додає, що правительством готується залучити в себе розподілення лише хліба, рослинного масла, шкури і м'яса. Решту розподілятимуть кооперативи.

Відкриття кооперативної школи.

Ввечері, 27 жовтня, о 11 годині ранку (В.Водоп'яницька 92) відбулося урочисте відкриття кооперативної школи імені В. Доманського, заснованої при Дніпровському союзі споживчих союзів України.

На відкритті запрошені представники кооперативних товариств та виборні громадські діячі.

Українські гроші.

Опис державного кредитного білету в „1.000 гривень“, зразку 1918 року.

Билет надрукований на білому папері; довгість 197 м/м., широчінь 125 м/м.

Лицевий бік.

Лицевий бік складається з: 1) рамки, 2) шрифту, 3) герба, уміщеного в орнамент і 4) гільоширних сіток.

1. Рамка. Растерта рамка надрукована ясно-синім кольором з темно-синіми тінями. Її складається з двох однакових п'ятикратів, висини 113 м/м., найбільшої широчінь 21 м/м., на яких однакові бази і капітелі в 18,3 м/м. високості п'ятикратів в 2-ма канелюрах, широчінь 3,5 м/м. На базі і капітелях однакові розетки в шості п'ятикратів, замкнуті в лінійні, діаметру 14,5 м/м. Верхня й нижня частини рамки складаються з провіту, замкнутого між 2-ма продовженнями верхньої і нижньої частини бази або капітелі й чотирьох кусків тих же п'ятикратів, по дві в кожного боку провіту; між кусками п'ятикратів на синьому гільоширному тлі старовинні герби м. Києва, замкнуті в кругі, діаметру 14,2 м/м. П'ятикратів прорізани трьома гільоширними білими смугами, високості 7,4 м/м., широчінь 1,5 м/м. Такого ж типу колесами прорізани, уміщені зверху й знизу рамки частини п'ятикратів. Вся рамка оковтувана растертою смугою в 1,5 м/м.

2. Орнаменти. Замкнутий в рамки орнамент, надрукований оранжевим кольором. В середині частини орнаменту герб, замкнутий в віно діаметру 56 м/м., віддалений від рамки зверху 7 м/м., знизу 10 м/м. і в боках 45 м/м.

3. Шрифти. Зверху в провіті рамки, цифра „1000“, в перемижках між зазначеними цифрами слово „гривень“; цифра „1000“ орнаментована: слово „гривень“ і цифра надруковані темно-синім кольором. Шрифтом по орнаменту іде напис „Українська“ довгості 87 м/м., високості 8 м/м.; віддалена від рамки на 30 м/м. напис „Держава“ довгості 67,3 м/м., високості 8 м/м.; зверху і боків висарські розчерки; від рамки напис віддалений в боках на 40 м/м. Пронісок напис „Державний Кредитовий“, відлігний від рамки в боку на 23 м/м.; розмір довжини 101 м/м. Напис „Билет“ віддалений від боків рамки на 61 м/м. зліва і 60 м/м. зправа, розмір напису „Билет“ 26,3 м/м. Орнаментальний напис „1000 гривень“, написаний орнаментованими літерами 11 м/м. високості й 137,8 м/м. довгості віддалений від рамки зліва на 5 м/м. і зправа на 4 м/м.; од нижнього боку рамки 9,8 м/м. Зліва, в дві строчки: „Директор Державного Банку“ перша строчка 24 м/м. друга—41 м/м. Вправо від другої строчки напис „В. Кваткович“, довжиною 17,5 м/м. Зліва напис „Смарбни“ довгості 16 м/м. Вправо від неї напис: „М. Таранов“ 14 м/м. довгості. В нижньому провіті рамки напис: „Рок“ 19 м/м. довгості і 4 м/м. високості, і „1918“ в 25,2 м/м. довгості і 7 м/м. високості переписані латинським орнаментом. Усі зазначені написи надруковані темно-синьою фарбою. По обидва боки віно надруковане синьою фарбою цифра „1000“ 42,3 м/м. довгості і 14 м/м. високості.

4. Сітки. В рамиці гільоширна орнаментальна сітка, лінійка біло-жовтого кольору. В кругі лінійка гільоширна розетка того ж кольору. В не-

сїтах трійка гільоширна розетка на тлі розтертих ліній, оранжевого кольору. Гільоширна сітка оранжевого кольору обведена тло білета до рамки й входить в канелюру. Розетки на базі і капітелях однакові. Зазначення серій знаходиться зверху, по боках написи: „Українська“.

Зворотний бік.

Зворотний бік складається з: 1) орнаментованої рамки, 2) шрифту, 3) картуша і 4) сіток.

1. Рамка. Орнаментована рамка в 16,8 м/м. широчінь і 183,8 м/м. довгості і 113 м/м. високості надрукована темно-синьою фарбою з встановками цифр 1000, що чергуються з орнаментом. На верхній і нижній стрічці рамки по 4 зазначення цінності білета, на бокових стрічках по 2 зазначення.

2. Шрифти. Орнаментована цифра „1000“—95,3 м/м. довгості і високості—31 м/м.; од верху рамки—віддалена на 13 м/м. Напис орнаментованої „гривень“, довгості 96 м/м. і 15 м/м. високості; відлігний від нижньої стрічки рамки на 17 м/м. Контур напису „1000 гривень“ надрукований темно-синьою фарбою. Орнамент і провіти блакитною фарбою. Напис „гривень“ переписаний латинським орнаментом блакитного й темно-синього кольорів.

3. Картуш. Картуш широчінь 51 м/м., високості 81 м/м.; в верхній частині картуша зміщено текст закону, замкнутий між двома дугами віноетки, в нижній частині картуша напис в 3 строчки: 1-а стр. „1 гривня містить“, в другій „8,712 делі“ і в 3-й строчці „широкого золот“.

3 рамку картуша ввітаній розроблено орнамент.

4. Сітки. Гільоширна, орнаментована сітка, типу лінійки, покриває площість білета, обведену рамкою і перемижками з означеними цифр. Уся рамка покрита синьою гільоширною сіткою. Просторінь в середині рамки картуша покрита крапчастою сіткою.

Удвіятель Експедиції Мисайловський, Залізувчий Художник Білалом Мозалевський.

Привітання Кам'янецькому університету.

Кам'янське товариство „Просвіта“ з приводу відкриття в Кам'янці-Подільському Українського державного університету віслало слівучий привіт:

„Глибоко зворушується серце наше... Прекрасне Поділля, цей рясний діамант України, твердо стоє на певній шляху нового життя.

Триста літ тому, як подає нам безсторонній світоц, увесь шард на Поділля був письменний; і в найтяжчі—останні часи самодержавного лихоліття нашого—люд подільський так само прагнув до світу знання,—заклав „Просвіту“, оберігав їх он ворожні маскоц, відновляв їх, коли вони нагло погасли.

Те краще минуле повертається назад, а лихогіне навки.

В українському університеті, що становить вершину нашої культури, знають собі неохитну основу щирі змагання подільського народу до світу, до знання, до кращої долі,—такої долі, що буде достойна талановитого народу та щедро обдарованого природою краю.

Од широго серія вітаємо вправ Подільський з величким огніщем національної культури. Хай живе Подільський український університет—прорісник нової, кращої долі Кресоного Поділля.

Голова Т-ва—О. Лотоцький. Товариші голови: Ф. Матушівський, Н. Сяницький, Смарбни—М. Томашівський. За секретаря—Ол. Саліковський“.

Публицькі українські установи та організації привітали відкриття українського державного університету у Кам'янці-Подільському такою телеграмою:

„Нехай вічна і всевітня буде слава українським університетам. Істинно бо сказав великий сан народу українського: „не пора москалів, ляхові служити. Нам пера для України жити“. Vivat, спесат, погеат Український державний університет у Кам'янці-Подільському!“

Голова товариства „Просвіта“ Володимир Шемет, Голова хліборобсько-демократичної партії Сергій Шемет, Голова повітового земства Гутник, В імені спілки споживальних товариств Публицьких Стрільців, В імені повітової вчительської спілки Маркія, Збори вчителів українців міста Лубень, Голова Кривошея

ХРОНИКА.

Увільнення.

Наказана Його Ясновельможності Пана Гетьмана звільняється від посади згідно проханню тимчасово виконуючий обов'язки товариша міністра народної освіти, Іван Крауський, з залишенням на посаді ректора й професора харківського технологічного інституту, товариш міністра теуги та про-

мисловости Володимир Ауербах, голова комісії по ліквідації головної комісії по справах виборів по Українських установах зборів та виборчого бюро при міністерстві внутрішніх справ Митрофан Курячєв. (УТА)

Привітання у Пана Гетьмана.

Вчора Його Ясновельможності Пан Гетьман привіч делегацию хліборобів Ізюмського повіту. Хлібороби просили вжити заходів проти большевицьких вагачів, котрі грабують людиність і як звірі розправляються з жителями. Його Ясновельможності відповів, що правительством вжило цілий ряд заходів боротьби з нацильством, що чинять большевицькі банди. Метою пляномірної оборони людиности формується хліборобський відділ та збільшується державна варта. (УТА)

Окремий корпус.

Отаманом окремого корпусу було призначено сеч.-побітенанта Вростова, старшиною кінної гвардейської артилерії.

Призначення.

На посаду 1-го товариша військового міністра звільнив отамана Лігнау, який отримав призначення в муштрову частину, призначається 2 отаман-квартирмейстер генерального штабу генеральний хорунжий Прохорович.

Статут для війська.

В зв'язку з прийомом новобранців у військових частинах виникло питання—яким статутом керуватись при навчанні.

По цьому питанню військовий вчений комітет виніс постанову, що до затвердження виробленого комітетом і іншими установами міністерства, належить керуватись статутом московської армії.

Комітетом розроблено естетично гармонійний статут на підставі московського, але зі скороченням формальностей, які мають цілком паралельне значіння. Статут внутрішньої служби обговорюється вчленим комітетом, дисциплінарний розроблений, але не затверджено; муштровий поки-що залишається старий, а польовий розроблюється.

Військова академія.

Організація військової академії діяльно продовжується: Пашу або помішкання, забезпечено інвентарем, вирішуються кредити.

Питання про професорський склад також вирішується.

Про між запрошених професорів мають старшини генерального штабу, які відом, своїми працями в військової науці.

Провода Ю. Вагнера.

В четвер міністра праці Ю. Вагнер процався з важкими урядовцями міністерства, при чому сказав промову, в якій торкався своєї роботи і поглядів на не в міністерстві праці.

Між иншим д. Вагнер зазначив, що реформи, задумані міністерством праці, будуть залогом єднання між урядом і працюючими колами. Це єдиною утворить внутрішню міць держави, без якої неможливо здорове державне розвиватись.

Від імені всіх співробітників міністерства останнє слово сказав директор департаменту охорони праці Р. А. Войцеховський.

Військова газета.

Мала рада міністрів на засіданні 24 жовтня ухвалила заснування випускника „Армія“, яке має своїм завданням видання військової газети під тою назвою.

Рух негідів в Москвіщину.

Вчора відбулось підго олуванням п. Стельмана, при участі голови московської мирової делегації Мануїльського засідання, мішаної українсько-большевицької залізничної комісії. Обміркувалась справа урядовування руху українських державних поїздів. (УТА)

Офіра народньому університетові.

Смілянська спілка споживчих товариств асагнувала в розпорядження Центрального Українського кооперативного комітету 5000 марксванців на потреби Київського Українського народнього університету.

Вугілля для Києва.

Міністерство внутрішніх справ повідомило міського голову, що згідно одержаній ним телеграмі од Катеринославського губерніяльного старості міністерства теуги й промисловости законотворно прохання м. Києва про одправку для петрб м. Києва 100.000 пудів вугілля, крім тих 80.000 пудів, котрі вже мають в запасі.

Питання продовольства.

Міський голова І. Н. Д'яков звернувся в міністерство продовольчих справ з повідомленням про те, що оглядальний відділ міської удрави має рацію правуватися, що провіантні питання в м. Києві в наступуючій з'му в стану кризи переїде в стан катастрофічний, коли громадські організації, котрі провадять провіантні операції по постачанню міста продуктами не одержать належної допомоги з боку влади. Дрозд, коли й будуть, то по надійно високою цінам, бо мешканці будуть цілком залежати од приватних агропромисловців. Одним з цих заходів, котрий обов'

якого повинен бути проведений в життя і до того негайно—не востачання місцевого населення, працюючого на рубці та возці дров до місця надбання—продовольством та фуражом. Це питання в суцільній мент відіграє чи не більш важливу роль, ніж готівка коштів і населення не може працювати, не маючи хліба і м'яса і йде туди де воно хоч потроху матиме те й друге. Це питання особливо гостро стоїть в Поліссі і взагалі на місцях з нелибим розвиненням сільським господарством. Про це в свій час повідомляла міністерство продовольчих справ і колишня управа, коли клопотала про розпорядження відносно одправки на місця місцевих рубок та складів дров, дуже потрібних для успішного ходу робіт, продовольчих речей та фуражу. Управа крім того прохача в разі яких небув перешкод у виконанню її прохання дозволити їй провадити самостійно закупки на Київщині та Полтавщині необхідної для рубок кількості продовольства та фуражу і вивозити ці продукти на місця.

Як повідомляє І. Н. Д'яков, в часу порушення цього клопотання питання в справі продовольства на рубках не тільки не подішалося, але ще більш погіршало і робітники і служачі на рубках одмовляються оп праці, не маючи можливості на місцях прохарчуватись. Коли роботи по заготовці і вивозі дров припиняться, то теперішній критичний стан отовительної справи перетвориться в нещастя для населення. І. Н. Д'яков через це знову клопоче перед міністром продовольчих справ про постачання робітників і служачих продовольством та фуражем

Випуск гривень.

Державний Банк випустив в обертання кредитові білети вартістю у 2, 10, 100, 500 і 1000 гривень, зразку року 1918.

По законі 1 березня, року 1918, ці кредитові білети обов'язкові, притому виплати як між приватними особами, так і в усіх грошових розрахунках з казною, по рахунку 2 гривні—1 карбованець. (УГА).

Чехо-словацький комітет.

З певних джерел нас повідомляють, що цими днями поновляється діяльність чехо-словацького комітету для зв'язку з новоповставшою чехо-словацькою державою, а також для захисту інтересів місцевої коноії чехо-словаків.

Цей комітет виникла завдяки заходам бувшого командира чеського полку „Яна Жижки“—полковника М., який в докладі на ім'я міністра закордонних справ повідомляє, що після отримання уповноважень од уряду Чехословачії, комітет у Києві буде прохати призначити генерального консула Чехословачії на Україні з відповідними тому правами.

Одеський рай.

По місту ходять досить розповсюжені чутки про небувале подешевлення продуктів і предметів першої необхідності в Одесі. Запевняють, наприклад, що фунт масла коштує—10 карб., фунт сала—8 карб. і т. м. Уверто також говорять про наплив на одеський ринок різного англійського краму—мануфактури, ревані, кож і инш. Звідки походять ці чутка—невідомо.

СПРАВОЧНИЙ ВІДДІЛ.

Президія громади „Молода Україна“.

Сповіщає членів управи, аби вони прибули на звичайне чергове своє засідання, котре має відбутися у неділю о 10 годні рано в Українському клубі Пушкінська 1.

А також ласкаво запрошує на засідання товаришів: Д. Щербину, О. Кобця (Вараву) і Слюсаря.

— Культурно-просвітня секція „Київської сесидисційної спілки“ доводить до відома учнів та учениць, що 27 м. м., у неділю, о 5 годні, в помешканні товариства „Просвіта“ (Пушкінська 1) буде прочитана лекція п. Гейкейзером, вчителем II-ї Української гімназії.

Після лекції відбудеться репетиція хору середшкільників.

— Український клуб у Києві. В суботу 26-го жовтня чергова вечірка. Члени мусять мати при собі членські картки. Гості входять по писаній рекомендації члена клубу з зазначенням № його членської картки.

Початок о 9 год. вечора.

Запис в конторі клубу.

— Збори природників. 26 жовтня, після лекції, „Географія України“, об'являється загальні збори природників для обрання факультетської ради і вирішення інших важливих питань.

— Проф. О. Черняхівський почне виклади лекцій гаселогії у суботу 26 жовтня у помешканні Українського Державного Університету од 6—8 г. вечора.

— Ювілей Д. Марковича. Сьогодні, 26 жовтня, в помешканні Українського клубу об'являється нарада з праволоу у аштування ювілею Д. Марковича. Особистих запрохань не буде. Прохают прибути бажаючих взяти участь в нараді.

— Установчі збори спілки. Установчі збори ради української студентської спілки відбудуться 27-го жовтня в помешканні центрального кооперативного комітету (В. Васильківська 14) о 10 год. ранку.

До згадки в волоніці. Фундаторська рада „Волонської громади у Києві“ запрошує всіх земляків у районі обов'язково прибути у понеділок 28-го жовтня на перші загальні збори, котрі мають об'являтися в помешканні національного клубу.

— Командир 2-го Запорозького полку запрошує старшин, які служили в цьому полку, а тепер призиваються на військову службу,—вступати до свого українського полку.

— Українське наукове товариство. В неділю, 27-го жовтня, о 1 год. дня, в помешк. наук. товариства (В.-Підвальна, 36, 8) відбудеться засідання ради товариства.

— В суботу, 26 жовтня, о 6 год. веч., в помешканні науки та (В.-Підвальна, 36, 8) відбудеться засідання секції мистецтва українського наукового т-ва.

Предмет засідання:

1) Доклад Пеленського: Вавельський тетракоих.

2) Біжучі справи.

— До всіх українських організацій. 6-го листопада ц. р. минає 6 літ від смерті великого українського мистця й громадянина—М. В. Лисенка. Наш народ вперше має змогу гідно звечити його світлом, що відповідало би достоїнству великого народу і його великого культурного діяча.

По ініціативі першого українського національного хору виникла думка улаштувати велике національне свято в честь М. В. Лисенка. На свято повинні вложитися: панахида, урочистий похід, академія, концерт, вистава і т. д.

В цій справі вибрано тимчасовий комітет ім. Лисенка з 7 осіб, якому поручено: 1) скликати негайно: а) артистичну комісію і б) технічну комісію та 2) звернутися від імені комітету до всіх наших національних організацій з проханням, щоб вони вислали своїх представників на спільну раду, що відбудеться в неділю 27-го жовтня ц. р. о 6-й год. вечора в помешканню музичного відділу міністерства освіти (Хрещатик, 38 кімната 31).

Нарада повинна затвердити програм свята і вибрати постійний комітет.

Ініціатори бажали б свято Лисенка зробити всенародним святом, в якому б прийняли участь всі кола українського громадянства.

— Київський будівельний кооператив „Оселі“. В справі популяризації української будівничої кооперації т-во „Оселі“ висунуло ініціативу заснування при українському центральному комітеті секції будівельної кооперації. В суботу 2 листопада о 7 годні вечора об'являються перші (усталовчі) збори цієї секції.

Окрім органів управління „Оселі“ та управ і ради центрального українського комітету на засідання запрошуються правління та рада Українбанку, Союзбанку, Дніпросоюзу, Центрану, представники Київських українських кооперативів різних галузей, а також окремі українські кооперативні діячі.

Театр і мистецтво.

Державний театр.

В державному драматичному театрі цими днями відбулася сценка і поділ ролів п'єси „Піпорок громадянства“ Ібсена, яка має бути виставлена в майбутньому сезоні. Головні ролі виконують: Берзіка п. Загаров—п. Мар'яненко, Бетті Бернік п. Зініна, Олафа п. Драгомірецька, Горст, Марти п. Маракіна, Югана п. Александрів, Льюї Грессль п. Ніжманська, Гільмара п. Пам'ятський, Регжунда п. Карганський, Румеля п. Левашків, Вігелдита п. Заміжковський, Саметзіан. Саловський, Динадорф п. Ганебуш, Крапа п. Карпенко, Ауно п. Коваленко, пані Румель п. Борисоглабська, пані Гольд п. Садовська, п. Лунге п. Бурлак.

Молодий Театр.

В зв'язку з увічненням помешкання Молодого Театру від четвертої режисерів, в ньому знову інтенсивно відновляється підготовка праці. Між вишим готуються до вистави дуже цікава п'єса Геніг Бергера „Потоп“ в перекладі Василя Юхименка. Коротенька п'єса виставляється спілкуючий: Кілько людей в який дощ нагавав в невеличкий бар. Стрешена злева розірвала греблю. Тому що бар містився дуже низько, людам загрожувала смертна небезпека. Люде спускають всі заміні штора на вікнах та дверях і рахують себе земсім похованнями, де того вола в цей час залила телеграф і телефон, а далі гасне світ. І от як ці люде, остільки віжкоманітні, ідуче в життя новім різном шляхами, пежкують тільки про себе, під впливом страшної невіді стають земсім не схожими на себе—добрими, чудими оями до другого—забувають всі сварки, ненависть—і, взявшись всі за руки, ідуть спільним для всіх шляхом, який веде до смерті. Такий настрій тягнеться на протязі двох дій. Нарешті в третій дії виявляється що міжкого потопу і не було—а була невеличка повіль—тільки всього. І от осідьки усувається ця небезпека, постільки люде приходить знову до „розуму“ і починають свої сварки, ненависть, гризню. П'єса дуже оригінальна і особливо ціка для акторів, бо дає багатий матеріал для творчості. Ставлю цю п'єсу режисер Юхименко. Головні ролі поклали

так: Б. Нель п. Юхименко, Бір п. Васілев, Фразер Гнат Юра, Стратон п. Шелченко, Норвінг п. Доліна, Чарлі п. Терещенко, Невідомий п. Фавет, Лілі п. Н. Шалименко (ак ступі Комиссаржевського).

Аматорська вистава.

Зала пожежної дружини на Демієвці. Заходами Української демієвської громади була улаштована в залі пожежної дружини вистава „Хмара“. Грала аматори із демієвської демократії під керуванням п. Леги. П. Лега, відповідальний аматор, виконав роль батька так, як дійсний артист.

Панна Мамієвська була гарною „Настусею“.

П. Білєв добре грав Анкіря.

Пан Радієвський надзвичайно розумно грав роль Семена.

Гарно грав оркестр, який складався із гитаристів та балалаечників—молодих учнів і робітників.

Взагалі вистава оставила дуже приємне враження.

Побільше таких вистав.

Вечер українського романса.

29 жовтня, у вівторок, в залі Кулецького зібрання, відбудеться перший концерт, під назвою „Вечер українського романса“, українського літературно-художнього товариства художників, письменників, артистів і музикантів.

В концерті беруть участь кращі артистичні сили петроградських державних театрів, членів т-ва: А. Качановський, А. Кропівницька (дочка Кропівницького), Е. Петренко, А. Мосія та инш., а також кращі сили київські: Е. Вороніць-Монтвіно, М. Мікіша, Ф. Оряшкевич, І. Стещенко і инш.

Акомпануватимуть українські композитори: К. Стещенко і Я. Стешовий.

Билети продаються задалегідь в українських книгарнях „Дружарь“ (Хрещатик, 50) і „Ворингора“ (Фундуклівська, 13), а також в музичному магазині Індришкка (Хрещатик, 41).

ЗА КОРДОНОМ.

Відповідь Вільсона.

Готанське прес-бюро повідомляє із Вашингтону:

Вашингтонське міністерство закордонних справ опублікувало таке:

„Стато-секретаріят закордонних справ уважно-важкому в справах Швейцарії заступникові німецьких інтересів в Сполучених Державах.

Беручи на увагу повідомлення німецького правительства від 20 X, котре ви передали, маю честь повідомити вас, що президент доручив мені дати на нього таку відповідь:

Після того, як президент Сполучених Держав одержав урочисту та докладну заву німецького правительства, що воно без застережень приймає умови миру, висловлені президентом в листі від 8 січня до конгресу Сполучених Держав, а також приймає принципи, котрі було оголошено в дальших листах, а саме: в листі від 27 вересня, а також, що німецьке правительство бажає обміркувати пропозиції через нього засоби і їх застосування, і через це замірає німецького правительства керувати уже не попередні розпорядники німецької політики, що провадять теперішню в йну від імені Німеччини, а правительство, що представляє більшість рейхстагу та говорять від переважачої більшості німецького народу; потім, як президент одержав, крім цього, дальшу обіцянку німецького правительства, що законна цивилізованого світу, як на волі, так і на землі військові сили ворожеї держави будуть додержувати,—президент почуває, що не може дальше ухилитись від вирішення питання про перемирря правительствами союзних і Сполучених Держав, вважає своїм обов'язком заявити другий раз, що ознакоке перемирря, котре він вважає можливим заключити, може бути лише таким, котре дасть Сполученим Державам і союзним з ними державам спроможу вказати таку силу, яка зробила б уже неможливим відновлення ворожих вчинків з боку Німеччини.

Таким способом президент вступає в обмін мовами з теперішньою німецькою владою, а також з правительством, з котрим в союзі знаходиться правительством Сполучених Держав як учасник боротьби, з запрошенням, що коли правительства ці матимуть охоту здійснити мир на даних умовах і принципах, то їхні військові фаховці та фаховці Сполучених Держав мали б спроможу обміркувати разом з Німеччиною коче потрібні умови такого перемирря, котре вповні забезпечило б інтересі заінтересованих аронів та дале б союзним правительством не обмежене право забезпечення подробиць миру, на котрі німецьке правительство згодилось, доускаючи взагалі, що союзники Сполучених Держав вважають можливим перемирря.

Приняття Німеччиною цих умов буде найліпшим конкретним доказом щирої згоди на умови і принципи миру з боку Німеччини. Президент відчуває, що сам був би не земсім одвертим, незавначивши окремо для того потрібні викладати виключного забезпечення. Як не випадково й сардонічно зміна

конституції в Німеччині, про котру говорять державний секретар закордонних справ в своїй ноті, однак зазначає, що принцип правління відповідального перед німецьким народом, виявлено досі не цілком, не ясно також, чи існує яка-небудь гарантія, щоб міна чи проведення в життя принципу, про котрий тепер досліджено згодом, стала зовсім тривалом. Крім того досі неясно, чи справа є труднощі в досягненню миру. Можливо, що майбутні війни буде тепер поставлено під контроль, але наявна війна, котра є предметом обміркування, під такою контролею не була.

Зовсім зрозуміло, що німецький люд не має жадних засобів наказати, щоб німецька військова влада підлягла німецькому народному бажанню, що влада пруського короля контролювати політику держави непохитна, що рішенням милитаризму все ще знаходяться в руках людей, що були досі рознолюбливими в Німеччині. Почуваючи, що весь світ тепер знаходиться в залежності того, щоб воєна була ясна, щира й одверта, президент вважає своїм обов'язком навіть не стараючись зм'якшити того, що звучить гостро, сказати, що народи всієї землі не можуть мати довіри до осіб бурших розпорядників німецької політики, а також другий раз підкреслити, що при закінченні війни та при спробі анулювати безмежні образи та несправедливості цієї війни, правительством Союзнених Держав не може проводити переговорів ні з ким іншим крім тих обранців німецького народу, що дають гарантії чисто конституційної поведінки, признаючи осіб їх за саражних правителів Німеччини. Коли б діло довелось мати з милитарськими властями, тим монархічним авторитетом, котрий тепер є в Німеччині, коли б був тільки анекдот, що на катемени в них діло пізніше при установленню міжнародних зобов'язань Німеччина, остання не могла б просити миру, але повинна би просто знатись. Нема жадної вигоди лишати незазначеними ці заклади питання.

Прийміть заповнення вглядській дощці Лянсіг. (УТА).

Засади Вільсона.

Західно-європейська, а головне французька і англійська преса починає критично дивитись на засади Вільсона, які по своїй суті не є нічим іншим як перерібною ілюзією, які видаються російське революція. Коли російські більшовики стараються послідовно і безоглядно перевести свої ілюзії в життя, то Вільсон, який не є соціалістом, але президентом найбільшої в світі капіталістичної держави, не може бути послідовним. В цім також криється зародок непорозуміння між Антантою і Америкою.

"Populaire" зазначає, що Вільсон мав свої великої моралі, все таке є праведний іти на компроміс в більше або менше імперіалістичними правительством, а мусить числитись також з сторонами Рузвельта. Четирнадцять пунктів Вільсона називає "Echo de Paris" небезпечними софізмами.

Відень і Вільсон.

Віденське правительтво вийшло в найближчих днях новою ноту до Вільсона, в якій внаже на це, що Вільсон не відповідає в своїй ноті, цім якими умовами бажає завазати мирні переговори. У Відні думають, що нота Вільсона не означає зривання мирних переговорів, а навпаки, її розуміють так, що Вільсон хоче сказати народам Австро-Угорщини, що би вони сами були суддями у вирішенню своїх долі, а не щоб це рішав загальний мировий конгрес.

Промова графа Шверин-Левиня.

Засідання пруської палати депутатів було одкрито промовою президента графа Шверин-Левиня, котрий с-азав, що становище серйозне. Хоч наше військо стоїть ще на ворожій землі, однак це на заході ворог, загрожуючи, стує в наші двері. Коли мирні переговори, не катимуть успіху через неуважне прагнення його до знищення, нарід наш змушений буде вести останню рішучу оборончу боротьбу на життя і смерть. Німці, особливо прусси, завжди уміли довести свою міць в моменти величезної небезпечки. Треба, щоб воююча партію боротьбу було припинено, треба, щоб всім дала одна думка, одна справа оборони рідного краю. Потім після обміркування в порядку денному питання про мешкальну скруту засідання палати було закрито. Друге намічено в сервенті листонава, після вирішення в палаті раніше питання про зміну конституції. (УТА).

Страйки в Англії.

Понад державу згодом оп'янені тимчасовим успіхом своїх військ, внутрі країна наставають поїлі, які воляжно примушують замислитись уряд. Так, із Гагаги довідомляють, що останні страйки в Англії мабуть серйозний характер. Раніш то були страйки без політичної цілякки, робітники вогагались певніми платні, скорочення робочого часу та інших економічних вигод.

Та крок за кроком поміж англійськими робітниками розповсюджуються більшовицькі ідеї і політичне свідомість стає більш вступною.

Уступки зроблені урядом Лондонським поліціям та кондукторам, відбадують й інші працюючі версти: страйком погрожують всі робітники — як чорні, так і жовті — залізниця, трамвай та телеграфу. Портові робітники уже почали страйкувати і через це в Лондоні, Соуезотомі, Ліверпулі та Манчестері стоїть багато кораблів не розгруженими. Морські торговельні фліоти оповістили себе солідарними з робітниками.

Правительтво передбачає велику небезпечку країні і лежить про прийняття цього вуху. Особливо вживає заходів, щоб оділати робітників на верхах та у військової промисловості від інших робочих.

Південно-Слов'янська держава.

В Загребі відбулось засідання південно-слов'янської національної ради, яке вирішило вислати маніфест до всіх південно-слов'янських народів. В цім маніфесті проголошується створення з'єдненої південно-слов'янської національної держави в округах, які замешкують південні слов'яни, без огляду на їх дотеперішні державні кордони.

Австро-Угорщина не заключала перемир'я.

БЕРЛІН. Австро-угорське посольство повідомляє, що вистка, буци-те Австро-Угорщина заключила перемир'я, є чисто вигадкою.

Президія української конституанти у Гусарена.

ВІДЕНЬ. Вчора вийшла до міністра везиодента президія української конституанти, яка додела до відома Гусаренку, що сформувалась незалежна Українська держава, обіймаюча всю етнографічну українську територію Австро-Угорщини. Гусаренку прийняв заяву президії до відома.

Одставна Векерле.

БУДАПІШТ. На сьогоднішній аудієнції у імператора подав президент міністрів Векерле відставку усього правительтва. Одставку імператор прийняв. Векерле поручено вести справу до складення нового кабінету. Райхстаг та ож одставка міністра закордонних справ Буріана. На його місце назначено гр. Юлія Андрассі.

Нечесна совість.

"Укр. Слово" пише: В польських краківських газетах читаємо: У східній Галичині українські молдави розагатовані. Селіне в данім випадку скламо-валось би до гайдамаччини. Німці роздають селянам абром. Польська інтелігенція по містах східної Галичини зароджена.

Чесько-словацке правительтво в Парижі.

ПАРИЖ. Міністр закордонних справ чесько-словацького правительтва в Парижі, д-р Бенеш, співістав Пінска, що його правительтво укомста-тувалось з Масарином, як президентом маністрів і назначено чесько-словацьких представників в сто-лиці Антанта. Офіційно права на Франція це правительтво.

Армія чехо-словаків.

Чехо-словаки мають такі військові сили: 3 дивізії в Сибірі, 2—у Франції, 2 бригади в Італії, 2—в американському військовій та корпус волонтерів. Фінансують чехо-словаків держава і танти, особл во ж Америка.

Редактор—видавець П. Г. Певний.

ОГОЛОШЕННЯ.

"КРИНИЦЯ"

Київ, Неосторівська 27.

Має на складі такі книжки:

Гр. Квітка-Основ'яненко. Твори т. III	5	—
Карпенко-Карий. Розумний та дурень, др. на 5 д.	2	25
" " Мартин Боруля драма на 5 д.	2	—
Григор'єв-Ниж. Історія України в народні думки та пісні	6	крб. — у.
Стожоненко. Марко Прохлятий	3	—
Гр. Чурина. Поезія т. I	3	50
" " т. II	5	—
Андерсен. Снігова королева. Казка з малюнками	3	—
Ітарецько. "Сонечко". Граматка	1	80
Ол. Курляв. Граматика ч. I, вип. 3	2	—
" " ч. II	1	50
Білеусович. Баю-баю. Чит. для мал. діт.	2	50
Прозьба киреви металки	—	20
Десять заповідей для членів товариства	—	08
Крамнич	—	1577

Д-р Чорний. Слф. лев. В. Житомир. 16, від 9—12 і 5—жін. від 1—2. Тел. 40-01. 815—

Для сотника Федя Горбаченко в книгарні Т-ва «Вернигора» маєтся лист, прошу заголоситися. 1537

Київська Губерніяльна Земська Управа

запрошує на тимчасові посади шкільних фельдшерів для боротьби з пощестями. Прохання посылать до Губерніяльної Земської Управи, Санитарний Відділ, Володимирська вул. 33. 1536—1

І Укр. Окр. Залізнич. сотні

потрібні: писар-українець, знаючий діло, мову, уміючий друкувати на машинці. Умови: 200 карб. місяч., одяга, харчі, помешкання. Адреса: Київ, Хут. Грушки, остан. Святош, трам. «Лагер».

УВАГА!

До земських, ШКІЛ
городських
ТА ІНШИХ УСТАНОВ.

Надрукована й поступить в продаж з 15-го жовтня ц. р. в кількості 5000 комплектів

ЛЗБУКА

в кольорових МАЛЮНКАХ, ухвалена гуртком учительської Спілки. Кожна літера має свій малюнок. Всього в комплекті 33 таблиці. Малюнки літографовані, зроблені гарними художниками, на дуже гарному папері. Ціна за 33 таблиці 50 карбованців.

При гуртових замовленнях не менш десяти робиться знижка 30%.

Враки можна дивитися в складі і книгарні Хрещатик 25, (пасаж 28), Видавничої Спілки „КНИГОЗБІРНЯ“.

З огляду на обмежену кількість надрукованих комплектів, Спілка прохає всіх бажаючих придбати ЛЗБУКУ потурбуватись зробіти зараз замовлення і внести завдаток.

Крім того на складі Видавничої Спілки „КНИГОЗБІРНЯ“ МАЄТЬСЯ ВЕЛИКИЙ ВИБІР КНИЖОК.

Українське кооперативне видавництво

„Рух“ на Слобожанщині.

Харків, Катеринославська ч. 31.

В И Д А Н О:

Шаповал—Листки з лісу (симфонія)	1	— 50 к.
Шаповал—Лісова справа на Україні	1	— 00 к.
Шевченко—Гайдамаки (з ілюстрац.)	1	— 40 к.
Бондарь—Московська петля	—	— 50 к.
Омельченко—Соціалізація землі і сільсько-госп. спілки	—	— 50 к.
Маміт-Сибіряк—Казкапро ворону та канарика	—	— 40 к.
Синявський С.—Коротка практична граматка для дорослих	—	— 60 к.
Шевченко—Кобзарь, повне видання зі вступними статтями проф. Д. Багалія і М. Сумцова, оздоблене оригінальними гравюрами, чеським мастром К. Неметцем 12 кар.		
Квітка-Основ'яненко—Маруся	1	— 60 к.
Шарль-ван-Недберг—Пан, сатирична комедія 3-літ. Пер. Гната Юри	7	—

Д Р У К У Є Т Ь С Я:

Щоголів—Повне видання творів зі вступними статтями проф. Сумцова і за його редакцією.

Р. Зинченко—Український декламатор т. I (незакінчене вид.)

В. Матаїв—Кооперація. Підсобики для курсів і середніх шкіл.

В. Матаїв—Селянські університети, як основа національного відродження народу (латсько-скандинавські вищі народні школи).

Хрестоматія для старших класів середніх шкіл, під редакцією М. Плевачко.

П. Корівецький—Оповідання (Слобожанський письменник 40-років).

Кивотин—Сонечко (збірник ілюстрацій дитям).

Видавництво має на складі всі книжки цього виданя і приймає замовлення на підручки для шкіл.

Тут же продаються пап.—Ціна пап 50 кар., члеський вксок.—10 кар.